
Ústav anglického jazyka a didaktiky

V Praze dne 24. 8. 2012

Oponentský posudek diplomové práce Petry Vašků:

„*A Comparative study of the Czech lexeme aby and its English translations in parallel Czech-English texts*“

Petra Vašků se ve své práci zaměřila na rozbor českého lexému *aby*: v první části práce analyzuje jeho funkce v češtině, ve druhé pak na pozadí této analýzy dokládá anglické překladové ekvivalenty.

První teoretická část je svým zaměřením spíše bohemistická, jde především o rozbor funkcí lexému v češtině, přestože jsou jako zdroje využity jak publikace čistě bohemistické (Karlíkova *Příruční mluvnice češtiny*), tak i publikace povahou kontrastivní (Duškové *Mluvnice současné angličtiny na pozadí češtiny* a několik dvoujazyčných slovníků). Rozbor je provedený detailně a to ať už jde o užití *aby* jako spojky, tak o užití coby částice. Nejde jen o sběr a uspořádání sekundárních pramenů, autorka přidává i funkční kategorie, které ji pro rozřazení příkladů chyběly.

Je otázkou, nakolik bylo rozřazení do tak bohatého souboru kategorií nutné, pokud primárním úkolem práce bylo zkoumání překladových ekvivalentů (např. rozlišení *advice/recommendation* a *suggestion*, nebo obecněji kategorie pojící se k *aby* jakožto částici, kde je konstatována největší různorodost překladových ekvivalentů). Byla-li hlavním tématem analýza lexému v češtině, pak je detailní rozbor zcela opodstatněný, práce si ale stanovuje úkolů několik.

Druhá část práce je praktická a veskrze srovnávací. Autorka vybrala 150 příkladů z korpusu *Intercorp* (zde by bylo snad vhodnější použít korpusové funkce k výběru náhodného vzorku, spíše než využít prvních 150 příkladů) a 50 dalších z jiné literatury (protože v korpusu nenalezala dostatek užití částice *aby*). Metodologicky může jít o mírně problematický postup, záleží ale opět na tom, co je hlavním účelem práce.

Příklady pak autorka rozřazuje do kategorií navržených v první části a v textu i tabulkách pak kvantifikuje typy překladových ekvivalentů připadajících na jednotlivé sémantické kategorie i na širší kategorie definované syntakticky. Autorka se bohužel nepouští do hlubší syntézy na základě získaných dat, bezpochyby zajímavý je ale její poznatek, že ekvivalenty částice *aby*, jsou mnohem různorodější, než ekvivalenty *aby* coby spojky. V práci mi chybělo jasné celkové srovnání, které by se pokoušelo charakterizovat kategorie právě podle typu a složení zastoupených ekvivalentů.

Krom jiného také autorka došla k závěru, že nejčastějším překladovým ekvivalentem českého *aby* je infinitiv s *to* a to především v případech, kdy bylo *aby* použito jako spojka. U obhajoby by bylo zajímavé probrat, jaké to může mít historické opodstatnění. Autorka odkazuje především na vysokou míru kondenzace angličtiny coby typologicky odlišného jazyka, což je

---

Ústav anglického jazyka a didaktiky

bezpochyby důležité. Zároveň ale v první části krátce pojednává etymologii lexému *aby*, čímž vysvětluje především jeho stěžejní funkce. Nepomohla by i podobná analýza anglického infinitivu *to*?

Formulačně je práce zdařilá, autorka se dobře vyrovnala s teoretickou analýzou, metodologií i s popisem praktické části, dobrý dojem ale krom několika formulačních neobratností („Dušková states that ... as the most common English, as for example in [1]” s. 11; „pocit dotčenosti, do něhož mi umožnil, abych“, s. 69; „Its use...was concluded as the most common one“, s. 83; „One of the reasons for this can be stated the progression“, s. 85; atp.) a chyb vzniklých nedokonalou redakcí (interpunkce: „shall therefore“ s. 8; „however, it must be noted the specific“ s. 31; překlepy: „real of potential results“ s.11, „relationship between speakers in proportionate“ s. 20; „in within a partichosen“, s. 36; slova navíc: „one of to the main“, s. 29; chybějící slova: „will illustrated“, s. 38; „instance of were found“, s. 73; atp.) kazí především velký počet překlepů a poměrně častá interference autorčina rodného jazyka v citacích a českých příkladech uvedených přímo v textu („brat“, s. 8; „aj jejich funkce“, s. 30; „aby sa to“, s. 32; „neveril v boha, ktorého“, s. 46; atp.) – v příloze jsou však správně. Text práce si také občas alespoň zdánlivě protiřečí, např. na s. 14 autorka parafrázuje „The adverbial clause is introduced by the conjunction než aby/aby. According to Dušková (1988: 633), the English to-infinitive construction is the only possible counterpart in this case.“ načež uvedený příklad překládá s použitím konstrukce „prevented her from understanding“. Místy také chybí odkazy na zdroje příkladů (není jasné, zda jde o stejný zdroj jako u předcházejících příkladů, např. [32] s. 18 nebo [72] s. 33), nebo jsou v odkazovém aparátu chyby (číslování příkladů: 65, 66, 68 a 69 s. 96; [22] s. 53; odkaz na Tab. 1, s. 40, která „medial position“ neobsahuje) a obecně by bylo vhodné usnadnit čtenáři dohledávání příkladů, které nejsou v textu zmíněny, ale jejichž existence je implikována v tabulkách: V příloze nejsou rozřazeny podle kategorií, je tedy někdy náročné se jich dobrat.

Práce je dobře členěná a koherentní, vytknout by se jí snad dal poněkud krátký a uspěchaný závěr – práci by prospěla podrobnější syntéza (viz výše). Protože práce splnila vytčený cíl, hodnotím ji celkově jako zdařilou a splňující požadavky kladené na diplomové práce po stránce formální i obsahové.

Práci proto doporučuji k obhajobě s navrženým hodnocením: velmi dobře.

Mgr. Ondřej Tichý,
Ústav anglického jazyka a didaktiky